

Kajaanin lentoaseman liityntäyhteysien kehittämisselvitys

WAYSTEP CONSULTING OY

Esipuhe

Tämän suunnitelman tavoitteena on ollut selvittää lentoliikenteen liityntäyhteyksien järjestämistä Kuhmosta, Sotkamosta ja Suomussalmelta Kajaanin lentoasemalle. Liityntäyhteyksiä on aiemmin hankittu kuntien ja ELY-keskusten yhteishankintoina lyhyinä sopimuksina, mutta tavoitteena on löytää pidempiaikainen ratkaisu liityntäyhteyksien toteuttamiseen.

Työ on laadittu Kainuun liiton tilauksesta. Työn aikana on haastateltu nykyisiä liityntäliikenneoperaattoreita sekä kuntasektorin matkailutoimijoita. Lisäksi on hyödynnetty aiempaa aihepiiristä laadittua aineistoa.

Työtä on ohjannut Kainuun liiton koolle kutsuma ohjausryhmä, johon kuuluivat

Paula Halonen, Sotkamon kunta, pj.
Tiina Rusanen, Kajaanin kaupunki
Aini Joronen, Kuhmon kaupunki
Antti Westersund, Suomussalmen kunta
Ari Hoppania, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pekka Ojalehto, Kainuun Yrittäjät ry
Hannu Heikkinen, Kainuun liitto
Martti Juntunen, Kainuun liitto

Ohjausryhmä kokoontui työn aikana kaksi kertaa. Henriika Weiste WayStep Consulting Oy:sta on toiminut työryhmän sihteerinä ja työn konsulttina.

Sisällysluettelo

1. Taustaa	4
2. Tutkimuksen tavoitteet ja toteuttamistapa	5
3. Lentoliikenteen yhteydet	6
Lentojen tarjonta	6
Lentojen kysyntä	7
Lentoliikenteen kysyntää vaikuttavia alueellisia tekijöitä	8
Lentoyhteyksien kehittämistarpeet	9
Muut lentoasemat	9
4. Liityntäyhteydet	11
Liityntäyhteyksien tarjonta	11
Liityntäyhteyksien kysyntä	12
Liityntäyhteyksien kustannukset ja rahoitus	13
Liityntäyhteyksien kehittämistarpeet	14
5. Vaihtoehtoiset toimintamallit ja niiden arviointi	15
A. Nyky malli	15
B. Tehostettu nyky malli – pieniä tehostuksia	15
C. Runkolinja Sotkamo/keskusta – lentoasema	16
D. Yhteistyö matkailuyritysten kanssa	17
E. Luovutaan liityntäyhteyksien tukemisesta	17
6. Ehdotus toteutuksesta ja kustannusarvio	19
7. Jatkotoimet	21
LIITE	21

1. Taustaa

Kajaanin lentoaseman matkustajamäärä on kehittynyt positiivisesti viime vuosina. Tavoitteena on ylittää 100 000 vuotuisen lentomatkustajan raja. Toimivilla liityntäyhteyksillä pyritään osaltaan vaikuttamaan siihen, että lentoliikenteen houkuttelevuus kasvaa.

Kainuun joukkoliikenteen palvelutaso- ja liikennesuunnitelmassa vuodelta 2015 todetaan, että alueen kunnista tulisi olla Kajaanin lentoasemalle sellaiset liityntäyhteydet, jotka mahdollistavat työasiamatkat päivän aikana Helsinkiin. Käytännössä tämä tarkoittaa liityntäyhteyksiä arkipäivien aamu- ja iltapäivä-/iltalennoille.

Joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelmassa ELY-keskus joutui omassa rahoituksessaan priorisoimaan peruspalvelutasoisen joukkoliikenteen hankkimisen, vaikka lentoliikenteen liityntäyhteydet nähtiinkin tarpeellisiksi. Suunnitelman suosituksista poiketen lentoliikenteen liityntäyhteyksiä ei jätetty kuitenkaan yksin kuntien harkittavaksi, vaan ELY-keskus on vuonna 2016 yhdessä kuntien kanssa rahoittanut liityntäyhteyksiä Suomussalmelta, Sotkamosta ja Kuhmosta lentoasemalle. Haasteena on kuitenkin ollut se, että lentoliikenteen liityntäyhteydet hankitaan aina lyhyeksi ajaksi kerrallaan, ja jatkon suhteen on epävarmuuksia.



Kuva 1. Kajaanin lentoasema (Kuva Kainuun Sanomat, julkaistu 13.2.2015)

2. Tutkimuksen tavoitteet ja toteuttamistapa

Tämän selvityksen tavoitteena on ollut selvittää lentoliikenteen liityntäyhteysien järjestämistä Kuhmosta, Sotkamosta ja Suomussalmelta pidemmällä aikavälillä. Selvitys koskee liityntäyhteysien tarpeita, järjestämistapaa, asiakashinnoittelua sekä kustannusten jakoa eri osapuolten välillä. Lisäksi on selvitetty mahdollisuuksia kytkeä liityntäyhteys lentolippuun sekä kuvattu mahdolliset jatkoselvitystarpeet ja muut jatkotoimet.

Tutkimus on toteutettu haastattelemalla kuntien matkailuorganisaatioita ja nykyisten liikenteenharjoittajien edustajia. Lisäksi on hyödynnetty aiempia aihepiirin selvityksiä ja valtakunnallisen liikenneluparekisterin tietoja nykyisten liikenneyhteysien kysynnästä ja rahoituksesta. Haastattelukysymykset ovat raportin liitteenä.

3. Lentoliikenteen yhteydet

Kainuuseen pääsee lentäen nopeasti Helsingistä. Lentomatka on tunti kaksikymmentä minuuttia. Kajaanin lentoasema sijaitsee Paltaniemen kylässä noin 8 kilometrin päässä Kajaanin keskustasta.

Lentoaseman pysäköintialueella pysäköinti maksaa 7 euroa yhdeltä vuorokaudelta (7-24 h). Lentoasemalla on myös muutama lämpöpaikka sekä invapaikkoja. Lämpöpaikalla pysäköinti maksaa 15 euroa/päivä. Pysäköinnistä voi tehdä myös vuosisopimuksen.

Lentojen tarjonta

Lentoliikenteen operaattori on ajoittain vaihtunut. Talvikaudella 2016/2017 Kajaanin lentoja operoi Finnair. Finnair lentää Kajaanista arkisin neljä suoraa edestakaista vuoroa Helsinkiin ja lisäksi on yksi vuoro Jyväskylän kautta. Paluulentoja on arkisin kolme suoraa ja yksi Jyväskylän kautta. Lauan-
taisin on kaksi lentoa ja sunnuntaisin kolme. Kuvissa 2 ja 3 on esitetty lentojen aikataulut.

LENTO			PÄIVÄMÄÄRÄT							KOKONAISKESTO	
AY568		05:30  06:45	SU 27 —	MA 28 ✓	TI 29 ✓	KE 30 ✓	TO 01 ✓	PE 02 ✓	LA 03 ✓	01:15	
AY562		10:10  11:25	SU 27 —	MA 28 ✓	TI 29 ✓	KE 30 ✓	TO 01 ✓	PE 02 ✓	LA 03 —	01:15	
AY564		13:35  14:55	SU 27 ✓	MA 28 —	TI 29 —	KE 30 —	TO 01 —	PE 02 —	LA 03 ✓	01:20	
AY566		17:40  18:55	SU 27 ✓	MA 28 ✓	TI 29 ✓	KE 30 ✓	TO 01 ✓	PE 02 ✓	LA 03 ✓	01:15	
AY201		13:35  15:25	SU 27 —	MA 28 ✓	TI 29 ✓	KE 30 ✓	TO 01 ✓	PE 02 ✓	LA 03 —	01:50	
AY201		13:35  14:20	SU 27	MA 28	TI 29	KE 30	TO 01	PE 02	LA 03	04:15	Jyväskylä
AY572		17:05  17:50	—	✓	✓	✓	✓	✓	—		

Kuva 2. Lentovuorojen tarjonta Kajaanista Helsinkiin marraskuussa 2016 (lähde: Finnair)

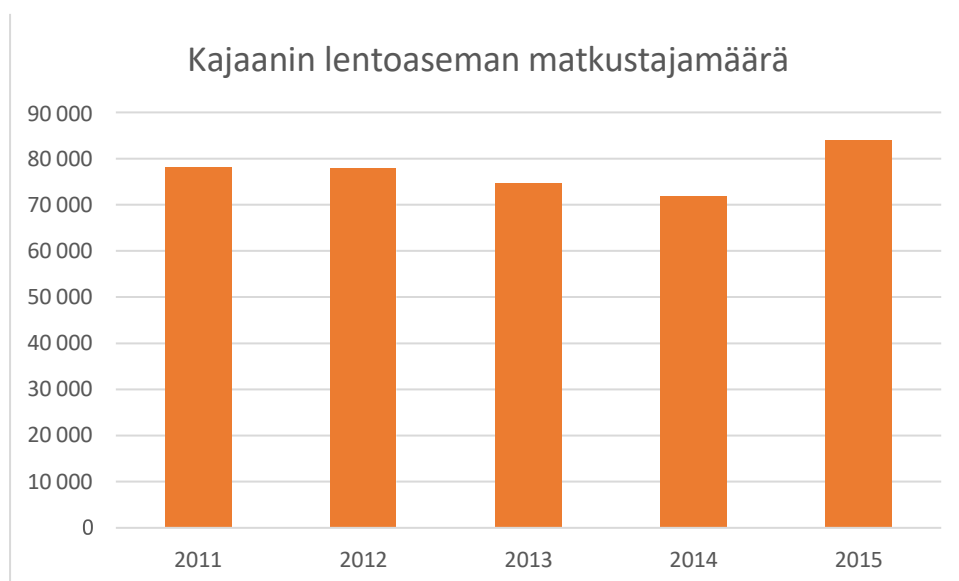
AY561	✈ 08:25 🛬 09:45	MA 05 ✓	TI 06 ✓	KE 07 ✓	TO 08 ✓	PE 09 ✓	LA 10 —	SU 11 —	01:20
AY201	✈ 11:55 🛬 13:15	MA 05 ✓	TI 06 ✓	KE 07 ✓	TO 08 ✓	PE 09 ✓	LA 10 —	SU 11 —	01:20
AY563	✈ 11:55 🛬 13:15	MA 05 —	TI 06 —	KE 07 —	TO 08 —	PE 09 —	LA 10 ✓	SU 11 ✓	01:20
AY565	✈ 15:55 🛬 17:15	MA 05 ✓	TI 06 ✓	KE 07 ✓	TO 08 ✓	PE 09 —	LA 10 —	SU 11 ✓	01:20
AY565	✈ 16:00 🛬 17:20	MA 05 —	TI 06 —	KE 07 —	TO 08 —	PE 09 ✓	LA 10 ✓	SU 11 —	01:20
AY567	✈ 21:20 🛬 22:35	MA 05 ✓	TI 06 ✓	KE 07 ✓	TO 08 ✓	PE 09 ✓	LA 10 —	SU 11 ✓	01:15

Kuva 3. Lentovuorojen tarjonta Helsingistä Kajaaniin marraskuussa 2016 (lähde: Finnair)

Lisäksi lennetään jonkin verran kansainvälisiä sesonkiluonteisia charterlentoja.

Lentojen kysyntä

Matkustajamäärä Kajaanin lentoasemalla vuonna 2015 oli noin 84 000. (lähde: Finavia). Kansainvälisten matkustajien määrä on erittäin pieni, korkeintaan muutamia tuhansia vuosittain. Kajaanin lentoasemalta lähtevistä matkoista kuitenkin aviolta noin 18 % on kansainvälisiä lentomattoja, jotka tehdään Helsingin kautta. (lähde: Kainuun lentoliikenneselvitys 2014)



Kuva 4. Kajaanin lentoasemat matkustajat 2011-2015. (lähde: Finavian liikennetilastot)

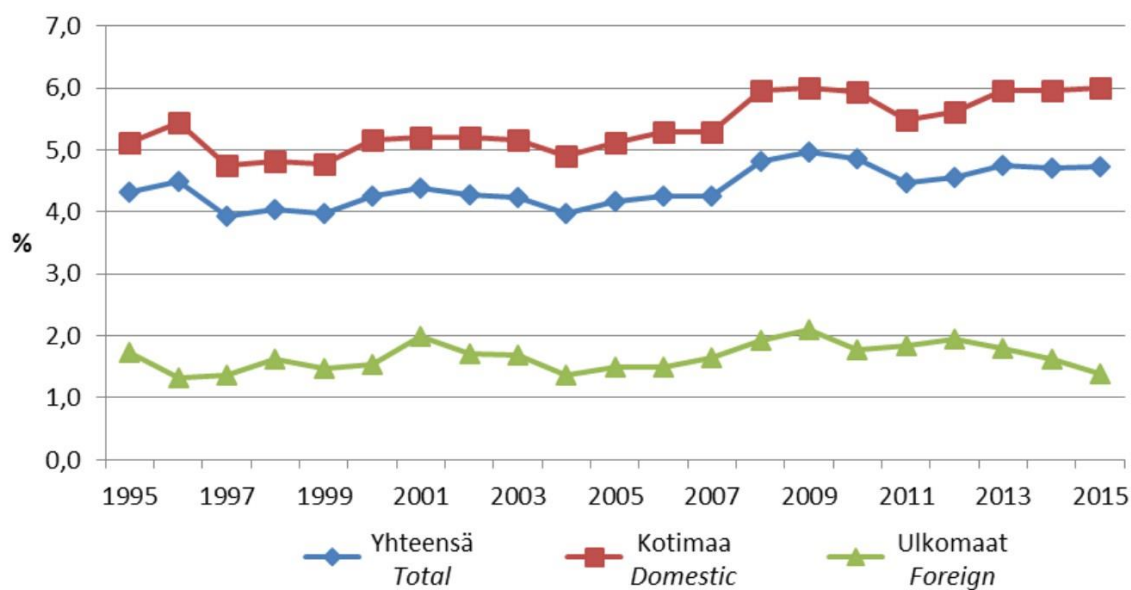
Vuonna 2014 tehdyn kyselyn mukaan matkustajista noin puolet on työmatkustajia ja puolet vapaa-ajan matkustajia. Liikematkustamisesta suurin osa muodostuu eniten lentävistä organisaatioista. Tästä huolimatta muutkin yritykset tuovat alueelle matkustajia ja useat ovat riippuvaisia Helsinki-Kajaani yhteydestä. Kainuun alueen yritykset tarvitsevat toimivaa Helsinki-Kajaani lentoliikenneyhteyttä asiakkaiden tuomiseen Kainuun alueelle. (lähde: Kainuun lentoliikenneselvitys 2014)

Lentoliikenteen kysyntää vaikuttavia alueellisia tekijöitä

Lentoliikenteen kysyntään vaikuttaa voimakkaimmin matkailun, erityisesti kansainvälisen matkailun kehittyminen. Myös alueen yleinen elinkeinotoiminnan tila ja kehittyminen vaikuttavat työmatkojen määrään ja edelleen lentoliikenteen kysyntään.

Kansainvälisen matkailun kehittämisessä lievä positiivinen käänne

Kajaanin ammattikorkeakoulun kokoaman Kainuun matkailutilastollisen vuosikirjan (2015) mukaan Kainuun markkinaosuus koko maan rekisteröidyistä kotimaan matkailijoiden yöpymisistä on ollut koko 2010-luvun tasaisesti 6 prosenttia ja hieman sen alle. Sen sijaan ulkomaisissa yöpymisissä Kainuu ei ole onnistunut kipuamaan yli 2 prosentin, vaan päinvastoin Kainuun osuus koko maan ulkomaisista matkailijoista on viime vuosina laskenut (kuva 5).



Kuva 5. Kainuun markkinaosuus koko maan rekisteröidyistä yöpymisistä 1995–2015 (lähde: Kainuun matkailutilastollinen vuosikirja 2015).

Vuoden 2016 ennakkotietojen perusteella Kainuun alueella rekisteröityjen kotimaisten yöpymisten määrä laski tammi-heinäkuussa 1,6 prosenttia. Sen sijaan ulkomaiset yöpymiset lisääntyivät 15,4 prosenttia vuoden 2015 vastaavaan aikaan verrattuna. Venäläisten yöpymisten lasku taittui ja kääntyi lievään 1,8 prosentin nousuun. Yöpymisten kokonaismäärä pysyi vuoden 2016 tammi-heinäkuussa edellisvuoden tasolla (-0,3 %). (lähde: Kainuun matkailutilastollinen vuosikirja 2015).

Kainuun elinkeinoelämässä merkkejä käännteestä positiiviseen suuntaan

Kainuun toimialaklustereiden liikevaihto on kehittynyt positiivisesti vuoden 2016 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Suurin liikevaihdon nousu on tapahtunut metalliklusterissa, jossa nousua edellisvuoden tammi-kesäkuusta kertyi jopa 61 prosenttia. Toiseksi suurin kasvaja oli kaivannaistoiminta, joka nousi montun pohjalta: liikevaihto kasvoi 49 prosenttia edellisvuoden vastaavasta vuosipuolikkaasta. Kaivos- ja metallialan henkilöstömäärät lisääntyivät myös erittäin voimakkaasti vuoden 2016 tammi-kesäkuussa.

Biotalous liikevaihto Kainuussa laski vielä vuonna 2015, mutta vuonna 2016 kehitys kääntyi positiivisemmaksi.

Suotuisasta käännteestä huolimatta 2010-luvun työpaikkakehitys on ollut heikkoa, sillä työpaikkojen määrä on Kainuussa 2010-luvulla vähentynyt yli 2000 työpaikalla.

Lentoyhteyksien kehittämistarpeet

Lentoyhteyksien aikataulut ovat ongelmalliset. Aamulento on liian aikainen ja seuraavalla ei enää ehdi Helsingin kokouksiin. Aamun ensimmäisen ja illan viimeisen lennon ajat eivät palvele syrjempää Kainuuta.

Liityntäyhteyksien kysynnän koetaan heikentyneen lentoaikojen vuoksi. Ennen pystyi käymään päiväselttään Helsingissä, nyt aamulento niin aikainen, että Suomussalmelta kyyti lähtee aamulla kello 3 jälkeen ja päivä venyy 24-tuntiseksi.

Lentoyhteyksiin kaivataan pysyvyyttä. Jatkuvasti muuttuvat aikataulut vähentävät lentojen houkuttelevuutta.

Nykyinen lentokalusto ei mahdollista suurikokoisten matkatavaroiden kanssa matkaamista.

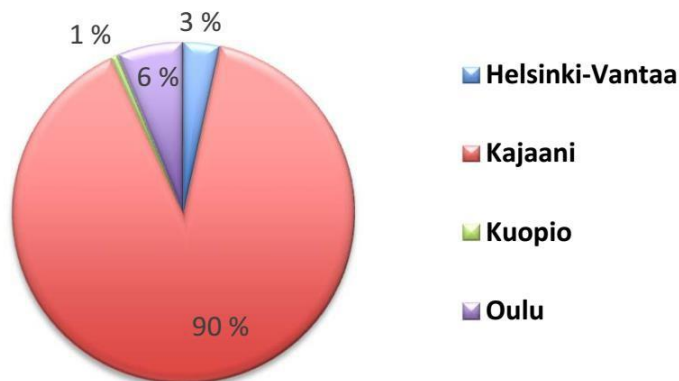
Muut lentoasemat

Oulun ja Kuopion lentoasemat kilpailevat jossain määrin Kajaanin lentomatkustajista. Kajaanin lentoasema näyttäisi kuitenkin vahvistaneen kilpailukykyään. Vuosina 2007–2014 toteutettujen selvitysten mukaan noin 15 prosenttia matkoista ”valui” alueen ulkopuolelle. Muita kenttiä käyttävät erityisesti vähän lentomatkvoja tekevät. Itä- ja Pohjois-Suomen lentoliikenteen kehittämishankkeessa v. 2015–2017 toteutettiin uusi kysely marraskuussa 2015 ja silloin vain 10 prosenttia vastaajista käytti Kajaanin lentoaseman lisäksi myös muita kenttiä.

Syytä matkustamisen siirtymisenä muille lentoasemille pidetään muiden lentoasemien edullisempia hintoja ja Kajaanin lentoaseman lentovuorojen huonoja aikatauluja/yhteensopimattomuutta jatkolentojen kanssa. Syyt ovat olleet samat aiemmissa ja viimeisimmässä tutkimuksessa.

Lentolipun hinta ja aikataulujen sopimattomuus ovat tärkeimmät syyt käyttää myös muita kulkutapoja kuin lentoliikennettä.

Mitä lentoasemaa käytätte pääsääntöisesti lähtölentoasemananne?



Kuva 6. Kainuulaisten matkustajien lentoasemien käyttö IP-hankkeen kyselytutkimuksen mukaan 11/2015.

Matkaa Kajaanista Oulun lentoasemalle on noin 190 km ja ajoaika on noin 2,5 tuntia. Lentotarjontaa on nelinkertainen määrä Kajaanin lentoaseman tarjontaan verrattuna. Kuopion lentoasemalle Siilinjärven Rissalaan matkaa on noin 160 km ja ajoaika on noin 2 tuntia. Lentoja on noin kaksinkertainen määrä Kajaanin lentotarjontaan verrattuna.

Oulun lentoasemalla oli vuonna 2015 matkustajia 983 000 ja Kuopiossa 232 000.

Kainuun pohjoisosan, erityisesti Suomussalmen (Hossan) matkailu hyödyntää Kuusamon lentokenttää. Hossasta on matkaa Kuusamon lentoasemalle noin 90 kilometriä ja ajoaika on noin 1 tunti 15 minuuttia. Kajaanin lentoasemalle matka on yli kaksinkertainen ja ajoaika on noin 2 tunti 15 minuuttia.

4. Liityntäyhteydet

Liityntäyhteyksien tarjonta

Nykyisin lentoliikenteen liityntäyhteydet Kajaanin lentoasemalle toimivat kokonaan julkisen rahoituksen turvin Suomussalmen ja Kuhmon suunnista sekä Kajaanin kaupungissa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus yhdessä Kuhmon kaupungin sekä Sotkamon ja Suomussalmen kuntien kanssa rahoittaa liityntäliikennettä vajaalla 200 000 eurolla vuodessa. Sotkamosta on lisäksi markkinaehtoisena liikenteen ajettavia vuoroja. Joukkoliikenteen liityntäyhteyksiä lentoasemalle on tarjolla Kajaanista, Sotkamosta, Suomussalmelta sekä Kuhmosta seuraavasti:

Sotkamo –Vuokatti–Kajaani -lentoasemavuoro liikennöidään reitillä Sotkamon linja-autoasema – Vuokatinhovi – Sokos Hotelli – Urheiluopisto – Katinkulta – Kajaani (Kauppatori, Hotelli Kajanus sekä Paltaniementien pysäkit). Lähdöt Sotkamon linja-autoasemalta Finnairin lennoille tapahtuvat 1,5 tuntia ennen lentolippuun merkittyä lennon lähtöaikaa. Lentoasemalta takaisin Kajaaniin, Vuokattiin ja Sotkamoon lähdetään noin 10 minuuttia lennon laskeutumisen jälkeen. Lentobussissa voivat matkustaa myös muut kuin lentomatkustajat. Bussiaikataulu muuttuu lentoaikataulujen muuttuessa.

Bussimaksut lentoasemalle ovat Sotkamosta 13 €, Vuokatista 12,50 €, Kajaanista 5,50 € ja Sotkamo-Kajaani, keskusta 8,20 €. Liikenteestä tiedotetaan Finavian nettisivuilla.

Sotkamon liityntäliikenne on markkinaehtoista lukuun ottamatta M-S kello 08:20 Sotkamo-Vuokatti-Kajaani lentoasema kello 09:25 ja paluuvuoro saapuvalta lennolta sekä M-P kello 15:50 Sotkamo-Vuokatti-Kajaani lentoasema kello 16:55 ja paluuvuoro, jotka ovat ELY-keskuksen sopimusliikennettä, ja jonka ELY-keskus ja kunnat rahoittavat yhdessä.

Suomussalmelta on ELY-keskuksen yhdessä kuntien kanssa hankkimat liityntäyhteydet M-L kello 3:30 Suomussalmi-Kajaanin lentoasema kello 5:00 (kutsuliikenne). Aamuvuoron sijaan järjestetään yhteys päiväkoneelle, jos aamukone ei lennä.

Sunnuntaisin on kello 09:00 kutsuyhteys Suomussalmi-Kajaanin lentoasema kello 10:30 ja noin kello 11:00 paluu Suomussalmelle (kutsuliikenne).

Lisäksi iltakoneelta kello 22:00 on kutsuliikenteenä paluuyhteys Suomussalmelle.

Kuhmosta on kutsutaksiliikenteenä liityntäyhteys M-P kello 8:10 Kuhmo – kello 9:30 Kajaani lentoasema vuoro paluu Kuhmoon (kutsuliikenne) ja M-S kello 15:40 Kuhmo – Kajaani lentoasema kello 17:10 ja paluuvuoro Kuhmoon.

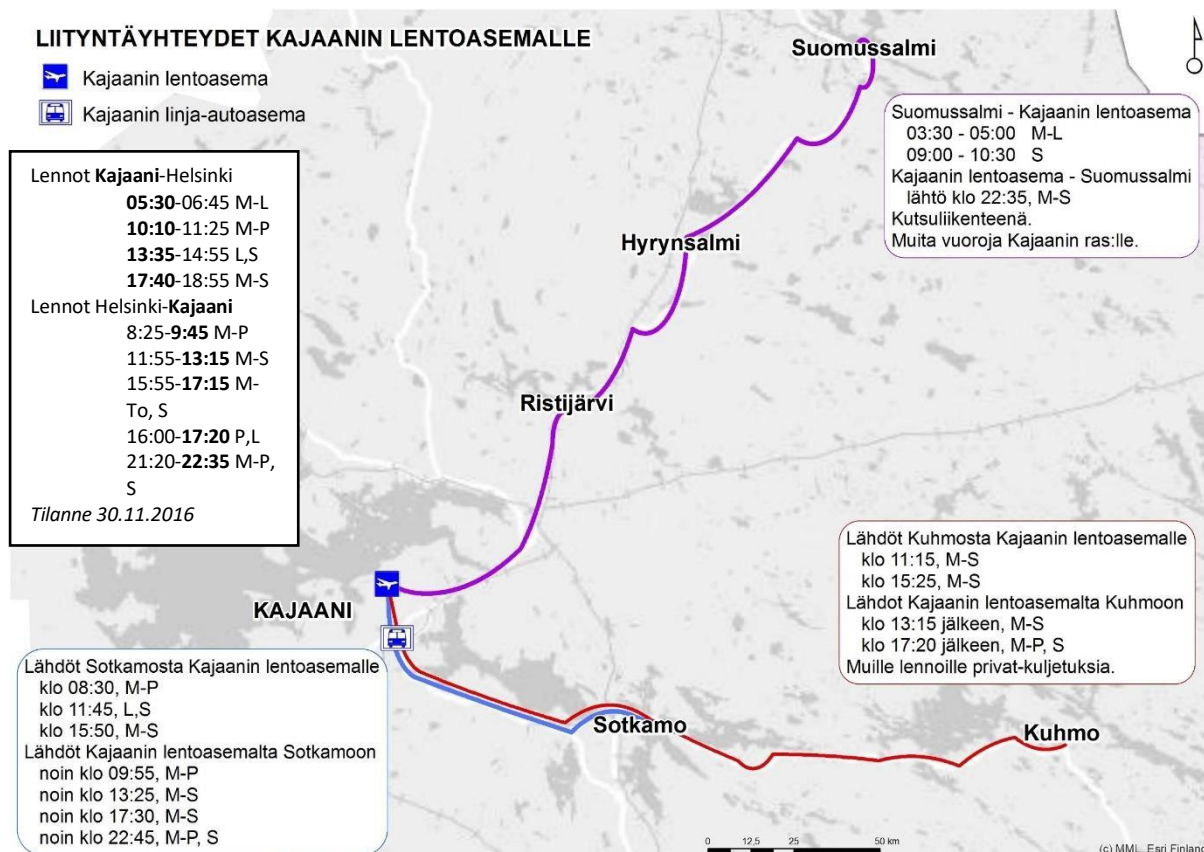
Kuhmon ja Suomussalmen yhteyksistä tiedotetaan liikennöitsijöiden omilla nettisivuilla mutta ei esimerkiksi Finavian www-sivuilla tai Kajaanin seudun joukkoliikenneaikatauluissa.

Kajaanin paikallisliikenteen linja 4 liikennöi keskustan ja lentoaseman välillä. Paikallisliikenne on Kajaanin kaupungin ostoliikennettä. Lähtöajat keskustasta ovat:

- kello 9:00 (Paltaniemellä kello 9:15), jolloin vuorolla ehtii kello 10:10 lähtevälle lennolle.
- kello 12:00 (Paltaniemellä kello 12:35), jolloin vuorolla ehtii kello 13:25 lähtevälle lennolle.
- Kello 16:10 (Paltaniemellä kello 16:20), jolloin vuorolla ehtii kello 17:40 lähtevälle lennolle.

Paltaniemeltä keskustaan pääsee kello 13:05 saapuvalta lennolta (bussi lähtee kello 13:35) ja kello 17:15 saapuvalta lennolta (bussi lähtee kello 17:35).

Aikataulut löytyvät liikennöitsijän ja Kajaani kaupungin www-sivuilta.



Kuva 7. Liityntäyhteydet naapurikunnista Kajaanin lentoasemalle.

Liityntäyhteyksien kysyntä

Vain noin 6 prosenttia matkustajista saapuu lentoasemalle linja-autolla vuonna 2014 teetetyn kyselyn mukaan.¹ Vuonna 2014 liityntäyhteyksien tarjonta Kuhmosta ja Suomussalmelta oli nykytasoa, mutta lentomatkustus nykytasoa pienempää.

Liikennöitsijän mukaan Suomussalmen suunnassa matkustajat ovat yksittäisiä matkustajia, liikematkustajia, koulutuksiin meneviä, kuntalaisia tai virkamiehiä, jotka menevät päiväksi tai muutamaksi Helsinkiin. Lisäksi on ollut jonkin verran turisteja tai matkailijoita. Matkustajat tulevat kyytiin pääsääntöisesti Suomussalmelta. Noin 15 vuotta sitten reittiä ajettiin pikkubussilla, mutta kysyntä on pienentynyt taksiin. Matkustus on vähentynyt huonompien lentoaikataulujen myötä, digitalisaation myötä, kun kaikkia kokouksia ei enää tarvitse hoitaa työmatkoina, ja koska väestö on vähentynyt ja palvelut (esim. pankkien konttorit, joista työmatkoja) vähentyneet.

Myöskään Kuhmon suunnassa matkustajia ei ole paljon, vaan kyse on yksittäisistä matkustajista. Yksittäiset henkilöt käyttävät julkista liityntäyhteyttä lentoasemalta Kuhmoon, mutta suuremmat ulkomaiset ryhmät ostavat bussikuljetuksen. Etenkin aamu- ja iltakoneelta hypätään taksiin. Turistikauden ulkopuolella matkustajia on keskimäärin 1–2 henkilöä/päivä. Joskus saattaa sattua useampia matkustajia samalle päivälle, esimerkiksi haastatteluviikon keskiviikkona sattui olemaan 6 kyytiläistä. Harvoin käy niin, että useampana peräkkäisenä päivänä ei olisi matkustajia. Ulkomaisia matkailijoita

¹ Kajaanin lentoaseman matkustajaselvitys

on jonkin verran joulu-huhtikuussa, kun Kalevala-hotellissa on sesonkiaika. Muut turistit ovat suurpetokatseluihin tulevia. Kyytiläiset tulevat pääasiassa Kuhmosta. Liityntäyhteys ei voi ottaa lento-matkustajia Sotkamosta, koska Sotkamosta on oma yhteys lentoasemalle.

Sotkamon liikenteessä kyydissä on kaikenlaisia matkustajia, sekä yhden päivän työasiamatkoja tekeviä että matkailijoita. Matkustajia on vähän. Syynä ovat huonot ja muuttuvat lentoajat. Arkena ei ole aina matkustajia lainkaan. Kotimaan turistit saapuvat muutoin kuin lentäen.

Sopimusliikenteen kysyntä vaihtelee. Kysyntää voi yleispiirteisesti kuvata kesä-lokakuun 2016 tilastojen pohjalta seuraavasti:

- Suomussalmen varhaisaamun kutsuperusteisesta liityntäyhteydestä liikennöidään noin kolmannes vuoroista (keskimäärin joka kolmantena aamuna on vähintään yksi matkustaja)
- Myöhäisillan vuoro toimii samalla liityntänä iltajunalta. Vuoroa liikennöidään keskimäärin 4 iltana viidestä (tilastot kesä-lokakuu 2016)
- Kuhmon aamu ja iltapäiväliityntäyhteyksiä on liikennöity keskimäärin noin 2/3 lennoista. Aamupäivävuoron kysyntä on ollut erittäin vähäistä, iltapäivällä sen sijaan matkustajia on ollut pääosalla vuoroista
- Sotkamosta sopimusliikenteenä on liikennöity liityntäyhteydet aamupäivä- ja iltapäivälennoille. Kysyntä on ollut selkeästi parempaa kuin Suomussalmen tai Kuhmon vuoroissa

Liityntäyhteyksien kustannukset ja rahoitus

ELY-keskuksen ja kuntien yhdessä hankkimien vuorojen sopimukset ovat voimassa 31.5.2017 saakka. ELY-keskus maksaa liikennöintikustannuksista 70 % ja kunnat oman suuntansa liikenteen kustannuksista 30 %.

Sopimusten kustannukset ovat seuraavat:

Suomussalmi

M-L kello 3:30 Suomussalmi-Kajaanin lentoasema kello 5:00, (kutsuliikenne), yhteys päiväkoneelle, jos aamukone ei lennä.

S kello 09:00 Suomussalmi-Kajaanin lentoasema 10:30 /noin kello 11:00 paluu Suomussalmelle (kutsuliikenne) (Paluuyhteys kello 22:00 ei sisälly tähän sopimukseen).

yhteensä 8670 € tammi-toukokuu 2016, ka. 1734 euroa/kk.

Sotkamo

M-S kello 08:20 Sotkamo-Vuokatti-Kajaani lentoasema kello 09:25 ja paluuvuoro Sotkamoon

M-P kello 15:50 Sotkamo-Vuokatti-Kajaani lentoasema kello 16:55 ja paluuvuoro Sotkamoon

yhteensä 45761 € tammi-toukokuu 2016, ka. 9152 euroa/kk

Kuhmo

M-P kello 8:10 Kuhmo – kello 9:30 Kajaani lentoasema ja paluuvuoro Kuhmoon (kutsuliikenne)

M-S kello 15:40 Kuhmo – Kajaani lentoasema kello 17:10 ja paluuvuoro Kuhmoon (kutsuliikenne)

yhteensä 20197 € tammi-toukokuu 2016, ka. 4039 euroa/kk.

Yhteensä kustannukset ovat noin 180 000 euroa vuodessa.

Liityntäyhteyksien kehittämistarpeet

Julkisen liikenteen liityntäyhteyksien kehittäminen Kajaanin lentoasemalle oli IP -hankkeen kyselytutkimuksen mukaan yksi tärkeimmistä lentoliikenteen kehittämistoimista.

Tärkein kehittämistarve liittyy tiedottamiseen. Liityntäyhteyksistä ei tiedoteta Finavian sivuilla, lentoasemalla, kuntien nettisivuilla ei esimerkiksi matka.fi -palvelussa. Käytännössä satunnaisen matkailijan tulisi osata löytää liikennöitsijöiden nettisivuille tiedon saamiseksi.

“Kajaanin lentoaseman taksi/bussi yhteyskuljetusten aikatauluista ym. on lähes mahdotonta löytää tietoa etenkin internetistä tai englanniksi.”

Kommentti IP -hankkeen kyselytutkimuksessa marraskuu/2015

Haastatteluissa, aiemmissa selvityksissä sekä ohjausryhmässä käydyssä keskustelussa nousi esille myös seuraavia liityntäyhteyksien kehittämistarpeita:

- Liityntäyhteyksiä tulee markkinoida. Markkinointivastuista ja budjeteista tulee sopia.
- Liityntäyhteyksistä tulee tiedottaa.
- Lentoyhteyksien aikatauluihin tarvittaisiin pysyvyyttä, jolloin myös liityntäyhteyksiä olisi helppompaa kehittää.
- Olisi hyvä, jos liityntämatkalipun voisi ostaa samalla, kun lennonkin tai muun matkailupalvelun. Liityntäyhteys voisi olla ostettavissa lentoyhtiön sivuilta lentoa varatessa samoin kuin esimerkiksi ruumaan laitettava matkatavara.
- Kuhmon ja Sotkamon vuorojen tehostaminen olisi periaatteessa mahdollista. Kuhmosta tulevan vuoron kuljettajaa ei ole kuitenkaan kannattavaa jättää Sotkamoon odottamaan.
- Jokaiselle saapuvalle/lähtevälle lennolle olisi hyvä olla julkinen liityntäyhteys (lisävuoroja tai joustavammat jatkoyhteydet), mutta volyymit ovat pienet. Suuremmat matkailijamäärät ja ryhmät kulkevat charter-busseilla.
- Esimerkiksi Kajaanin päivälennoilta ei ole Suomussalmelta julkista yhteyttä. Matkustajat ostavat omiin aikatauluihin ja budjettiin sopivat lennot ja jos toisen suunnan lennolle ei ole liityntäyhteyttä, niin molemmat suunnat ajetaan omalla autolla.
- Päiväyhteyden puuttuminen karsii jonkin verran liityntäyhteyksien käyttöä, koska Kajaanissa odottelua tulisi liian paljon. Aiemmin päiväjunan liityntäyhteys toimi hyvin (odotusaika 15–20 min), mutta nyt odotusaika Kajaanissa on noin 2 tuntia.
- Junien liitynnät ovat tärkeitä etenkin kotimaan matkailulle.
- Lentojen/junien liityntäyhteyksien kehittäminen ei realistista, koska edellyttäisi lisävuoroja tai joustavuutta nykyisiin vuoroihin, ja matkailijoita ei ole paljon.

5. Vaihtoehtoiset toimintamallit ja niiden arviointi

A. Nykymalli

Osa Sotkamo-Kajaani yhteyksistä reittiliikenteenä.

Yhteyksiä muita tarkoitusta varten hankittujen vuorojen (junaliitännät) jatkona yritysvetoisesti. ELY-keskuksen ja kuntien yhdessä hankkimat liityntäyhteydet.

Kustannukset yhteensä 180 000 euroa/vuosi.

Liityntäyhteydet voidaan hankkia kuten nykyisin.

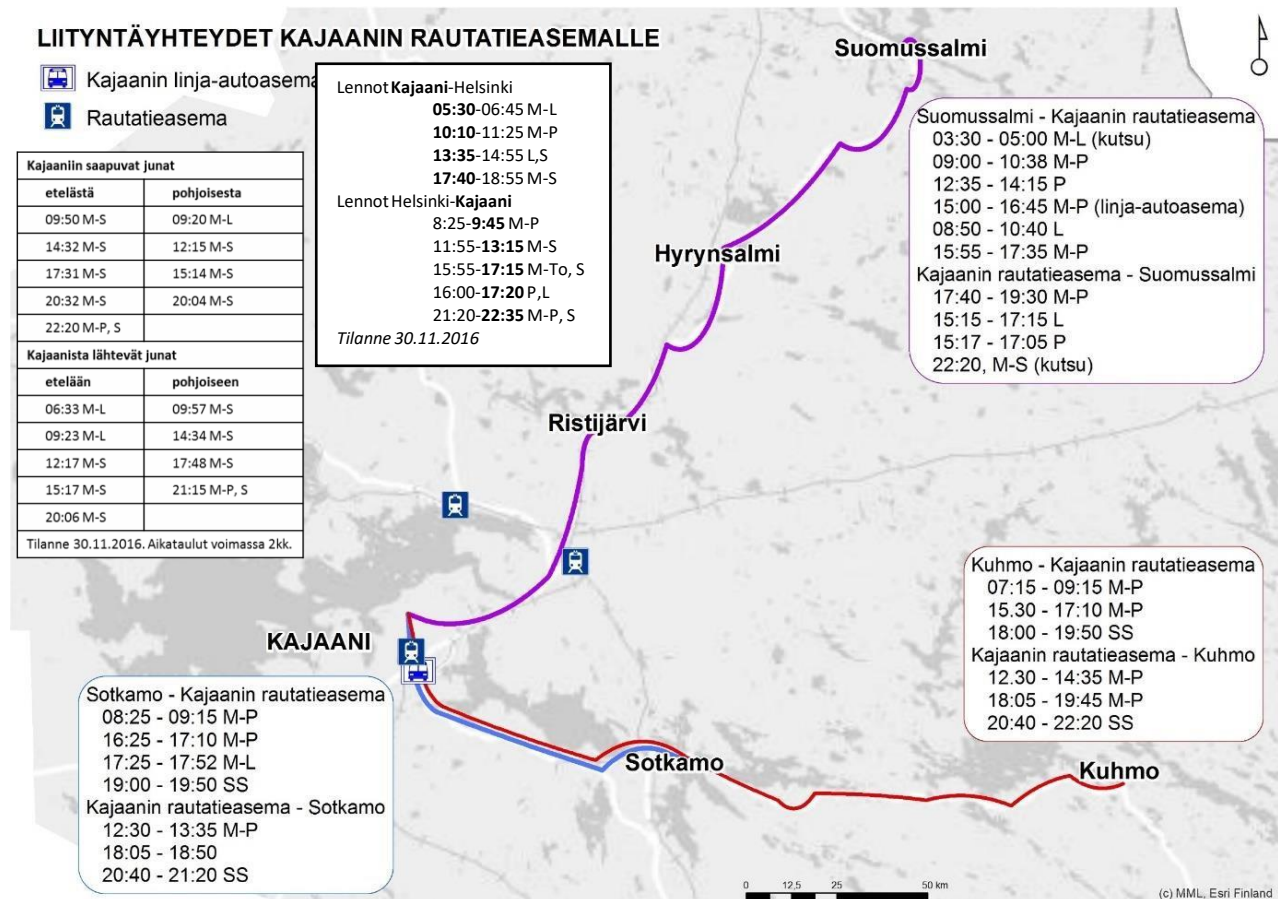
- + käyttöä pystytään lisäämään pelkästään markkinointia ja tiedottamista lisäämällä
- + valmis, sovittu kustannustenjakojen ja toimintamalli, helppo toteuttaa
- kysyntä on vähäistä erityisesti varhaisaamun vuoroissa
- lyhyet sopimuskaudet ja epävarmuus jatkosta

B. Tehostettu nykymalli – pieniä tehostuksia

Muokataan muiden bussivuorojen aikatauluja paremmin lentoliikenteen vuoroihin sopiviksi ja/tai hankitaan kutsuliikennettä, joka palvelee samalla juna- ja lentovuoroja (kuten on osin jo tehtykin).

Kello 10:10 lähtevälle lennolle yhteys, joka on perillä Paltaniemellä kello 9:30. Sama vuoro aamulla etelään kello 9:23 lähtevän junan syöttöyhteytenä.

- + Saadaan toteutettua Suomussalmen suunnasta aamuyhteyttä parempi lisä liityntäyhteyksien tarjontaan
- + Juna ja lentoliikenteen liityntäyhteyksien yhdistäminen samaan vuoroon parantaa kysyntää
- haasteena aikataulujen nopeat muutokset, lennot ja junavuorot voivat nopeastikin erkaantua aikataulullisesti toisistaan
- matkustajille tulee odottelua joko rautatieasemalla tai lentoasemalla
- voimassa olevat liikennöintisopimukset osin päällekkäisiä



Kuva 8. Juna- ja lentovuorot sekä niiden liityntäyhteydet Suomussalmelta, Sotkamosta ja Kuhmosta.

C. Runkolinja Sotkamo/keskusta – lentoasema

Useilla lentoasemilla liityntäyhteys toteutetaan vaihdollisena yhteytenä paikallisliikenteen vuoroon. Kajaanissa kuitenkin matkat ovat pitkiä, ja vaihdollinen yhteys paikallisliikenteeseen lisäisi kaukaa tulevien matkustajien matka-aikaa ennestään. Paikallisliikenteellä ja Sotkamon Airbus -vuoroilla on kuitenkin päällekkäisyyksiä. Voisiko lentoasemalle menevä vuoro korvata osan paikallisliikenteen vuoroista? Malli vaatii yhteissuunnittelun paikallisliikenteen suunnittelun kanssa, koska yksittäisten vuorojen poistaminen autokierroista ei lisää välttämättä lainkaan paikallisliikenteen tehokkuutta.

Nykyisissä aikatauluissa yhdistelyn mahdollisuuksia olisi aamulla kello 9 ja iltapäivällä kello 17 vuoroissa. Käytännössä yhdistely olisi järkevä tehdä niin, että Sotkamosta tuleva vuoro hoitaisi myös paikallisliikenteen, eikä samaan aikaan hankittaisi enää paikallisliikenteen vuoroa. Yhdistely voisi toimia hyvin lentoaseman suuntaan mentäessä, mutta lentoasemalta lähdettäessä tulee ongelmia silloin, kun lento on myöhässä ja bussi joutuu odottamaan. Tulevaisuudessa, kun käytössä on kattava ajantasainen kyytien yhdistelypalvelu, kannattaa Sotkamon vuorot ja paikallisliikenne yhdistää. Nykytilanteessa tarvittaneen kuitenkin vielä erilliset vuorot ainakin muutoin, mutta paikallisliikenteen viimeisen vuoron korvaamista Sotkamosta tulevalla vuorolla kannattaa harkita.

- + tehokkuus paranisi paikallisliikenteen ja Sotkamon vuorojen yhdistymisen myötä
- + yhteys palvelisi hyvin lentoaseman suuntaan
- lentoasemalta lähdettäessä voi tulla viivytyksiä, jotka aiheuttavat ongelmia paikallisliikenteen aikatauluissa
- yhdistelymahdollisuus käytännössä vain kahdella vuorolla, vaikutus paikallisliikenteen kustannuksiin jäisi pieneksi.

Linja 4

AirBus

4 POHJOLANKATU - PALTANIEMI

koulupäivinä		
Pohjolankatu	Nakertaja	Paltaniemi
6:50 Y	-	7:05
7:40	-	8:05**
9:00 Y	-	9:15
14:15	14:25	14:40
15:15	15:25	15:40
16:15	16:25	16:40
17:15	17:25	17:40

Y = ei käy Hetteenmäessä eikä Nakertajassa
**) ajetaan pistoina Sutelantien kautta klo 8:00

Reitti: Pohjolankatu - Puutavarantie - Teppanatie - Paltaniementie - Kannonkatu - Hetteenmäentie - Paltaniementie - Uudenkyläntie - Hölkätie - Työmiehentie - Paltaniementie (kirkon pysäkki)

4 PALTANIEMI - POHJOLANKATU

koulupäivinä		
Paltaniemi	Nakertaja	Pohjolankatu
6:25	6:35	6:50
7:05 Y	-	7:40
8:05	8:20	8:45
9:15	9:30	9:50
14:40 Y	-	15:05
15:40 Y	-	16:05
16:40 Y	-	17:05
17:40 Y	-	18:05

Y = ei käy Nakertajassa eikä Hetteenmäessä

Reitti: Paltaniementie (kirkon pys.) - Pappilanniementie - Hövelöntie - Paltaniementie - Työmiehentie - Uudenkyläntie - Paltaniementie - Hetteenmäentie - Kannonkatu - Paltaniementie - Teppanatie - Puutavarantie - Pohjolankatu (kirkon pysäkki)

Mahdolliset aikataulupäällekkäisyydet koulupäivinä

4K SUTELANTIE - PALTANIEMI - NAKERTAJAN KOULU - POHJOLANKATU

koulupäivinä				
Sutelantie	Paltaniemi	Nakertaja	Pohjolankatu	Vimpelinlaakso
7:00	7:05	7:25	x	7:55

Reitti: Sutelantie - Paltaniementie - Pappilanniementie - Hövelöntie - Paltaniementie - Työmiehentie - Hölkätie - Uudenkyläntie - Hetteenmäentie - Kannonkatu - Paltaniementie - Teppanatie - Puutavarantie - Pohjolankatu - Lönnotinkatu - Kuntokatu (AMK Pysäkki)

4K POHJOLANKATU - NAKERTAJA - PALTANIEMI

koulupäivinä			
Pohjolankatu	12:00	13:10	14:10 Y
Teppanan koulu	T	x	x
Nakertaja	12:15	13:25	-
Paltaniemi	12:30	13:40	14:30
Sutelantie	x	x	x
Pohjolankatu	12:55	14:15	15:05

Y = ei käy Hetteenmäessä ja Nakertajassa

Reitti: Pohjolankatu - Puutavarantie - Teppanan koulu - Teppanatie - Hetteenmäentie - Paltaniementie - Uudenkyläntie - Hölkätie - Työmiehentie - Paltaniementie (kirkon pysäkki) - Pappilanniementie - Hövelöntie - Paltaniementie - Sutelantie
Paluu Kirkkoahon kautta keskustaan

Lennot Kajaani-Helsinki

10:10-11:25 M-P

13:35-14:55 L,S

17:40-18:55 M-S

AirBus Kajaanista 1h ennen lennon lähtöä

09:10

14:35

16:40

Lennot Helsinki-Kajaani

8:25-9:45 M-P

11:55-13:15 M-S

15:55-17:15 M-To, S

16:00-17:20 P,L

21:20-22:35 M-P, S

AirBus lentoasemalta noin 10 min lennon laskeutumisen jälkeen

9:55

13:25

17:30

22:45

D. Yhteistyö matkailuyritysten kanssa

Liikennöitsijät kokevat, että yhteistyö matkailuyritysten kanssa on ainakin jossain määrin vähenemässä. Esimerkiksi matkailukeskus Ukkohalla on vetäytynyt pois asiakkaitensa liityntämatkojen hintatuesta. Haasteena ovat sesonkiluonteisuus ja suuret matkailijakuormat silloin kun matkustajia on. Kotimaan matkailijat eivät pääosin saavu lentäen ja ulkomaiset isommat matkailijaryhmät eivät mahdu kutsutaksien kyytiin. Matkailulle junien liityntäyhteydet ovat kuitenkin tärkeitä, joka osaltaan korostaa tarvetta yhdistellä junien ja lentojen liityntöjä. Kuitenkin esimerkiksi Vuokatissa kotimaan matkailijat saapuvat lähes täysin henkilöautolla ja alueen palveleekin parhaiten juuri henkilöautolla saapuvia matkailijoita.

Yhteistyötä tulee joka tapauksessa lisätä tiedottamisessa ja markkinoinnissa liityntäyhteyksiä hoitavien liikennöitsijöiden ja matkailuyritysten välillä.

- + matkailijoista olisi mahdollista saada tarpeellista lisäkuormaa liityntävuoroihin
- + hyvä potentiaali, jos tiedottamista lisätään
- matkailijat ovat usein isoja ryhmiä, joten tarvitaan tilauskuljetuksia
- varsin pieni osa alueen matkailijoista saapuu lentäen, juna tärkeämpi kulkutapa

E. Luovutaan liityntäyhteyksien tukemisesta

Liityntäyhteyksien kysyntä on ollut pääosin yksittäisten matkustajien varassa. Jos kysyntä olisi muissa ELY-keskuksen sopimusliikenteissä yhtä heikkoa, liikenne todennäköisesti lakkautettaisiin. Liikennekaari avaa liikennemarkkinat ja tuo uusia mahdollisuuksia toteuttaa markkinaehtoista julkista henkilöliikennettä. Voidaan kuitenkin olettaa, että liityntäyhteyksien tuottaminen sellaisenaan ei ole houkutteleva markkina liikennöitsijöille. On kuitenkin mahdollista, että kilpailu toisi uusia, yritysveltoisia palveluja. Lentoliikenteen liityntäyhteyden sisältävä matkakettu voisi syntyä esimerkiksi kokonaan lentoliikenneoperaattorin ja paikallisten autoilijoiden yhteistyönä.

On myös mahdollista, että erilaiset MaaS (Mobility as a Service) ratkaisut ja uudet digitaaliset, matkustamista palvelevat sovellukset luovat pohjan kimppekyydeille tai muille yhteisöllisille tavoille liikua. Kokonaan uusien tapojen käyttöönotto todennäköisesti ei alkaisi ensimmäisenä Kainuussa ainakaan ilman julkista panostusta, koska matkailijavirrat ovat ohuita.

Lentoliikenne ja sen kehittäminen on Kainuulle tärkeää, joten liityntäyhteyksiin kannattaa panostaa julkista rahoitusta ja varmistaa yhteyksien toteutuminen. Julkisen rahoituksen tarvetta voitaisiin parhaiten vähentää lisäämällä matkustusta, jolloin tiedottamisen ja markkinoinnin tarve on ilmeinen.

- + julkinen rahoitus pystytään kohdentamaan tehokkaammin muuhun liikenteeseen
- liityntäyhteyksien vähentäminen heikentäisi myös Kajaanin lentoaseman houkuttelevuutta
- liityntäyhteyksien vähentäminen lisäisi henkilöautoilua aamu- ja iltayöstä, tällä olisi negatiivisia vaikutuksia liikenneturvallisuuteen ja myös työmatkoilla työssäjaksamiseen

6. Ehdotus toteutuksesta ja kustannusarvio

Liityntäyhteyksien toteuttamistapa

Suomussalmen liityntäyhteyksiä ehdotetaan muutettavan siten, että kello 3:30 lähtevä varhaisaamun yhteys lopetetaan ja tilalle hankitaan yhteys kello 10:10 lähtevälle lennolle. Uusi myöhäisempi yhteys palvelee samalla liityntäyhteytenä kello 9:23 etelään lähtevälle junalle. Yhteys voitaisiin toteuttaa osana nykyistä liikennetarjontaa, mutta käyttöoikeussopimus on voimassa vuoteen 2019.

A) Nykyisin POHJOLAN TURISTIAUTO OY on liikennöinyt käyttöoikeussopimuksella KÄYTTÖ-601683 1013840/200541/934255 vuoroparia Suomussalmi kello 5:50-Kajaani kello 7.42 ja Kajaani kello 9.50-Suomussalmi. Uusi aamupäivälennon liityntäyhteys voitaisiin luontevimmin rakentaa muutoksilla tähän vuoropariin seuraavasti:

- Suomussalmi linja-autoasema kello 7:35 – Kajaanin rautatieasema kello 9:15 (yhteys kello 9:23 etelään lähtevän junaan) – Kajaanin lentoasema kello 9:35 (yhteys kello 10:10 lähtevälle lennolle)
- Kajaanin lentoasema noin kello 9:55 (odottaa kello 9:45 saapuvan koneen) – Kajaani linja-autoasema – Suomussalmi

Käyttöoikeussopimus on kuitenkin voimassa vuoteen 2019 saakka. Varhaisen aamuvuoron matkustajamääristä ei ole vielä tietoa.

B) Toinen vaihtoehto voisi olla toteuttaa uusi kutsuliikenneyhteys

- Suomussalmi linja-autoasema kello 7:35 – Kajaanin rautatieasema kello 9:15 (yhteys kello 9:23 etelään lähtevän junaan) – Kajaanin lentoasema kello 9:35 (yhteys kello 10:10 lähtevälle lennolle)
- Paluu kello 14:35 Kajaanin rautatieasemalta (etelästä saapuva juna)
- (kello 13:15 saapuvalta lennolta ei voi järjestää paluuyhteyttä, koska Kuusamoon menevä markkinaehtoinen pikavuoro liikennöi samaan aikaan)

Yhteys aamupäivälennolle palvelee samalla asiointiyhteytenä Suomussalmelta Kajaaniin.

Kuhmon ja Sotkamon yhteyksiin ei ehdoteta aikataulumuutoksia.

Kustannusarvio

Jos vuoro pystyttäisiin toteuttamaan aikataulumuutoksella käyttöoikeussopimukseen (ve A), säästyisi kustannuksia nykyisen aamuvuoron verran, n. 20 000 – 25 000 euroa/vuosi. Liityntäyhteyksien kustannus olisi n. 160 000 euroa/vuosi.

Jos vuoro toteutetaan uutena liityntäyhteytenä (ve B), muodostuisi uusien liityntäyhteyksien kustannuksiksi yhteensä arviolta 200 000 euroa nykyisen tapaan. Suomussalmen liityntäyhteyden kustannus todennäköisesti nousisi ainakin aluksi, kun parempi liikennöintiaika aiheuttaisi lisää kutsuja.

Kustannukset ehdotetaan jaettavan kuten muussakin Kainuun sopimusliikenteessä:

- ELY 70 %
- Kunnat 30 %.

Taulukko 1. Kustannusarvio ja ehdotus kustannusten jakamisesta.

	Yht.	Ely	kunta
Suomussalmen liityntäyhteys	40 000	28 000	12 000
Sotkamon liityntäyhteys	110 000	77 000	33 000
Kuhmon liityntäyhteys	50 000	35 000	15 000
Yhteensä	200 000	140 000	60 000

Liityntäyhteys osana lentolippua

Liityntäyhteyden houkuttelevuutta parantaisi, jos asiakas voisi hankkia liityntäyhteyden samalla lippulla kuin lentoyhteydet. Vaihtoehtoisesti liityntäyhteyttä voitaisiin kaupata lisäpalveluna lentoyhtiön sivuilla. Yhteislipun kehittämistarpeet käyvät ilmi mm. IP -hankkeen kyselytutkimuksessa sekä tämän hankkeen aikana tehdyissä haastatteluissa. Yhteinen lippujärjestelmä tai lippukauppa edellyttäisi yhteistyötä liikenneoperaattoreiden välillä. Kainuun toimijat ovat pieniä ja matkustajavirrat ohuita pelkästään Kainuuta koskevan kokeilun käynnistämiseen. Vastaava lippujärjestelmän kehittämistarve on todettu muuallakin. Esimerkiksi liikenne- ja viestintäministeriön lentoliikennestrategian jatkotyönä asetetun Itä-Suomen työryhmä on ehdotuksessaan liikenne- ja viestintäministeriölle todennut, että alueella lentoasemien syöttöliikenneyhteydet on todettu puutteellisiksi sekä liikematkustajien että matkailijoiden kannalta. Liikematkustajien tarpeisiin on tavoitteena kehittää uudentyyppisiä liikennepalveluita yhdessä operaattoreiden kanssa. Matkailussa yhtenä ratkaisuna olisi sisällyttää liityntäyhteydet osaksi matkan hintaa. Ehdotuksena on, että Kainuu lähtisi kehittämään yhteislippua Finnairin kanssa yhdessä Itä-Suomen toimijoiden kanssa. Asian edistämisvastuu tulisi olla Kainuuta lentoliikennestrategian jatkovalmistelun työryhmissä edustavilla tahoilla.

Liikenteenharjoittajien ja matkailuyritysten välinen yhteistyö

Vaikka matkailuyritysten tarpeet eivät välttämättä aina kohtaa säännöllisesti pienellä kalustolla liikennöitävän liityntäyhteyden kanssa, kannattaa yhteyksiä kuitenkin mainostaa matkailuyrityksissä. Tältä osin tiedottaminen kuluu liikenteenharjoittajille.

7. Jatkotoimet

1. Liityntäyhteyksien järjestämistä jatketaan julkisella tuella ja yhteyksistä tehdään riittävän pitkä sopimus

Lentoliikenteen liityntäyhteyksiä ei näyttäisi ainakaan tässä vaiheessa olevan mahdollista toteuttaa markkinaehtoisesti. Yhteydet ovat kuitenkin tarpeelliset ja niiden toteuttamista kannattaa tukea, vaikka käyttö on ollut melko vähäistä. Kunnat ja ELY-keskus budjetoivat luvussa 6 esitetyt summat vuoteen 2019 saakka liityntäyhteyksien hankintaa varten.

2. Liityntäyhteydet hankitaan kunnan ja ELY-keskuksen yhteishankintana

Liityntäliikenne kilpailutetaan ELY-keskuksen ja kuntien yhteishankintana. Lippujärjestelmänä on muussakin sopimusliikenteessä käytössä oleva Waltti.

Kajaanin paikallisliikenteen linjan 4 viimeisen vuoron korvaamista Sotkamosta tulevalla vuorolla kannattaa harkita paikallisliikenteen kilpailuttamisen yhteydessä.

3. Lisätään tiedottamista ja markkinointia

Liityntäyhteyksien aikataulu- ja yhteystiedot viedään lentoasemalle, matkakeskuksiin ja linja-auto-asemille, rautatieasemalle, kuntien matkailuinfoihin ja matkailuyrityksiin. Tiedottamisesta vastaavat liikenteenharjoittajat.

Liityntäyhteyksistä tiedotetaan myös ainakin englanniksi ja mahdollisesti tarvittaessa myös Venäjäksi. Tiedottamisessa on tärkeää tuoda esille liityntäyhteyden liikennettä harjoittavan yrityksen yhteystiedot. Liityntäyhteyttä käyttävän matkustajan liityntämatkaa helpottaa myös ajoneuvon ja sen lähtöpaikan selkeä merkitseminen.

Kunnat lisäävät tiedot omille internet-sivuille ja ELY-keskus toimittaa liityntäyhteyksien aikataulutiedot matka.fi -tietokantaan. Tiedot pyritään saamaan myös Finavian internetsivuille.

4. Tavoitteena on koko matkaketjulle kelpaava lippu

Koko matkaketjulle kelpaavaa lippujärjestelmää edistetään yhteistyössä Itä-Suomen lentoasemien kanssa osana liikenne- ja viestintäministeriön lentoliikennestrategian jatkotoimia.

5. Haetaan liityntäyhteyksien kehittämistä koskevaan kokeiluun liikkumisen ohjauksen valtionapua

Hakemus työstetään yhdessä muiden Kainuun alueen hakemusten kanssa yhtenä kokonaisuutena.

LIITE

Haastattelu, liikenteenharjoittajat

Minkä verran vuoroissa on matkustajia?
Ketä matkustajat ovat? Liikematkaajia, muualta tulevia lomailijoita? perheitä?
Mistä matkustajat nousevat kyytiin? Lähtevätkö kaikki lähtöpaikasta (Suomussalmi/Kuhmo) vai tulee myös väliltä? Mitkä ovat tärkeimmät paikat?
Onko turhia vuoroja? Esim. aikainen aamu?
Kuinka suuri osa kutsuvuoroista ajetaan/jää ajamatta? Milloin asiakkaat tilaavat kyydin?
Miten asiakkaat maksavat matkat? Onko kertamaksun lisäksi käytössä muita maksutapoja?
Onko ollut yhteistyötä alueen matkailuyritysten kanssa?
Käyttävätkö matkailijat liityntäyhteyttä vai onko lentoasemalla erikseen matkailuyritysten tilaamia kyytejä?
Ovatko asiakkaat esittäneet liityntäyhteyteen liittyviä kehittämis ehdotuksia? Yrittäjän omat ajatukset yhteyden kehittämisestä?

Haastattelu, alueen matkailutoimijat

Minkä verran toimialueenne matkailuyrityksiin saapuu vuosittain asiakkaita (matkailijoita) lentäen?
Kuinka suuri osa matkoista tapahtuu Kajaanin lentoaseman kautta?
Käytetäänkö myös muita lentoasemia (Kuopio/Oulu/Kuusamo)? Miksi? Mitä lentomatkojen määrä tulevaisuudessa kehittyy?

Lentoyhteyksien kehittäminen:

Kuinka hyvin Kajaanin lentoaseman nykyiset lentoyhteydet palvelevat matkailua?
Kuinka lentotarjontaa tulisi kehittää?
 aikataulut? ka-
 lusto? hinnoittelu?
 tiedottaminen?
 muut kehittämistarpeet?

Liityntäyhteydet lentoasemalle:

Hyödynnetäänkö julkisen liikenteen liityntäyhteyttä lentoasemalle?

Jos ei,

miksi?

tiedetäänkö yhteyksien olemassaolosta?

Jos kyllä,

miten yhteyksiä tulisi kehittää alueenne matkailun näkökulmasta?

Liityntäyhteyksien kehittäminen:

Miten julkisen liikenteen liityntäyhteyksien tulisi toimia, että niistä olisi matkailulle hyötyä?
Voiko liityntäyhteys olla vaihdollinen Kajaanissa?
Pitäisi liityntäyhteyden sisältyä lentolipun hintaan? (Esim. Sotkamo-Helsinki tai Suomussalmi-Helsinki)
Muita kehittämisajatuksia?

Lähteet

1. Alueellisen kyselytulokset – Kajaani. Itä- ja Pohjois-Suomen lentoliikenteen kehittämishanke v. 2015-2017 (IP-hanke).
2. Kainuun lentoliikenneselvitys 2011
Kajaanin kaupunki, Kainuun yrittäjät ry, Kainuun maakunta-kuntayhtymä
3. Kainuun lentoliikenneselvitys 2014
Kajaanin kaupunki, Kainuun yrittäjät ry, Kainuun maakunta-kuntayhtymä
4. Kainuun matkailutilastollinen vuosikirja 2015
Statistical Yearbook of Tourism in Kainuu 2015. Kajaanin ammattikorkeakoulu 2016.
5. Kajaanin lentoaseman matkustajaselvitys, Kajaanin ammattikorkeakoulu, diasarja
6. Selvitys Kainuun lentoreittien kehittämisestä.
Kajaanin kaupunki, Kainuun yrittäjät ry, Kainuun maakunta-kuntayhtymä